

Bernstein, Erkel, Bartók

A Zeneműkiadó újdonságaiból

Századunk zeneművészetének egyik legszínesebb egyénisége Leonard Bernstein: különösen a magyar televízióba átvett népszerű sorozata óta sokan ismerik, kedvelik nálunk is. Tünneményes karrierje, tevékenységének sokoldalúsága gyújtotta föl a zenetudós, Juhász Előd fantáziáját, könyvét azoknak ajánlja, akik „hisznek a zene és a zenélés megszépítő-nemesítő erejében, és azon munkálkodnak, hogy mások is, minél többen e varázslat részesei legyenek”.

A szerző tehát szerényen leszűkíti a kört, a Bernstein story azonban nemcsak a muzsika propagátorainak, bárkinek kellemes szórakozást ígér. A zenei műhely rejtelseiben járhatunk is érdekes olvasmány, miként lett a családi körökben üzleti pályára szánt fiatalemberből korunk zenéjének egyik legmarkánsabb egyénisége, karmester, komponista, zongoraművész, pedagógus, akit nem lehet „beskatulyázni”, s akiről találó nyilatkozatok vallják, ritka tehetsége a muzsikának. Rózsa Miklós így jellemzi: Leonard reneszánsz jelenség, általános művész, Gershwin egyenes utóda. A közelmúltban hazánkban is járt neves honfitárs, Aaron Copland sze-

rint sajátosan amerikai zenei fenomen, sokoldalúságának nincs párja az élő muzsikuskok között. Ormándy Jenő, a világhírű karmester, hazánk fia, pedig hozzátesszi: Amerika egyedülálló adománya a zenei világnak. Juhász Előd könyve az első magyar nyelvű, színesen, változatosan megírt életrajzi portré Bernsteinről — a Zeneműkiadó gondozásában.

Fiatalok zenei nevelésének szentelt Az én zeneszerzőm sorozatát a Zeneműkiadó, s a lemeztasakkal kiegészített kis kötetek eddig a preklaszika és klasszika korszakos jelentőségű szerzői (Bach,

Händel, Haydn, Mozart, Beethoven, Schubert) után a legkiválóbb magyar komponistákat, Lisztet, Bartókot, Kodályt, mutatta be. Ennek a ciklusnak újdonsága Gál Zsuzsa Erkel Ferencről szóló, ugyancsak életrajzi munkája, mellyel a hazai zeneirodalom legelső vonulatának bemutatása vált teljessé. A Nagy magyar előadóművészek sorozatban pedig második kiadását érte meg Demény Jánosnak Bartókról, a zongoraművészről írt olvasmányos, érdekes könyve, hanglemzemlékkel. Ugyancsak a Zeneműkiadó jelentette meg.

N. I.

Magyar árubemutatók külföldön

A Terimpex, a Monimpex és a Hungarofruct 1974. februárjában magyar mezőgazdasági és élelmiszeripari termékekből ismét áruházi hetet rendez az NSZK-ban. Az eladással egybekötött bemutatókat több

mint száz áruházban szervezik meg. Az étel- és italbemutatók, kóstolók alkalomával a nyugatnémet vásárlók a hagyományos magyar élelmiszerek, italok mellett megismerkedhetnek sok új exporttermékkel is, többek között az ízletes, csipős, magyaros készítményekkel. A Hungexpo szervezésében 34 neves hazai szakács is az NSZK-ba utazik majd, hogy megismertesse a magyar konyha- és szakácsművészetet, a MAVAD pedig vadászalóközöket rendez több nagyvárosban.

Az előzetes jövő évi program szerint az NSZK-belihez hasonló nagyszabású élelmiszeripari magyar héteket rendeznek Franciaországban, Svájcban, Japánban, Svédországban és első ízben az Egyesült Államokban.

UNESCO-iskolák kultúrműsora

Szombaton délután a József Attila Tudományegyetem érdeklődőkkel zsúfolt aula-jában közös kulturális rendezvénnyel ért véget a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Gyakorló Gimnáziuma énekkarának, tanárainak és KISZ-szervezetének látogatása és tapasztalatcseréje a szegedi egyetem Ságvári Endre gyakorló-jában. Mindkét gimnázium az UNESCO asszociált iskolája, ami azt jelenti, hogy a világszervezettel közvetlen kapcsolatban van, onnan rendszeresen tájékoztató és hírvagyot kap, amely a tanulókhoz az UNESCO-szakkörön keresztül jut el.

Ahogy dr. Valkusz Pál igazgató megnyitójában mondta, ezeknek az iskoláknak hivatalból vállalat kötelessége a nemzetek közötti béke és barátság terjesztése és ápolása. Ennek a nemes feladatnak jegyében született a közös műsor is. A vendégek Pap Enikő tanárnő vezényletével előadott közel egyórás körismutatóra javasolta Kodály- és Bartók-művekből állt — egy zongoraszóoló és egy ballada előadásának közbeiktatásával. A nagy gonddal, szépen összeállított műsor kiemelkedően szép darabja volt Kodály ritkán hallott Vizkeresztjének előadása. A szegedi gimnázium francia tagozatos diákjai Molière halálának háromezredik évfordulójára emlékeztek a nagy francia drámaíró öt művéből előadott részletekkel, Kovács Béla tanár rendezésében. Erre is megjegyezni, hogy az Úrhatnám polgár Magyarországon először ugyancsak egy iskolai színpad mutatta be, 1769-ben, Kassán. A kulturális esemény jelentőségét növelte Mme Herbi-niére-Lebertnek, az OMEP, azaz az óvodai oktatás világszervezete alapító elnöknőjének megjelenése, aki a Bu-

dapesten az előző nap véget ért nemzetközi tanácskozáson vett részt.

A műsor befejezéséként a szegediek leánykamarakóru-sa, nagykorúsa és vegyeska-

ra, valamint az I–II. osztályok évfolyamkóru-sa adta elő nagyszerű kánon-összeállítását Szécsi József tanár vezényletével.

K. E.

Mónus Ilona kerámiái

Ismét a népművészet költözött a Sajtóház művészklubjának falai közé, új ruhában. A nagy hírű hódmezővásárhelyi Mónus család egyik tagja, Mónus Ilona mutatja be kerámiáit. Főleg tányérokat, tálatat akasztott a falakra, de kiállított néhány szép formájú italos-készletet is. Mónus Ilona a népi fazekasság eredményeit, maig ható hagyományait teremti újjá. Előterbe kerül, domináns tényezővé válik tányérjain a díszítő jelleg, elmarad a hajdani funkció. Átrendeződnek az elemek. Ezek a falitányérok, -tálak a mai, korszerű lakások nagyszerű díszei lehetnek, megőrizve egy népművészeti ág lényegét.

Mónus Ilona elsősorban tányérokat készít. Ez a forma kínálja számára, alko-

tó fantáziája számára a legnagyobb variálási lehetőséget. Kifogyhatatlan módon népesíti be tányérjait hol a virágok, madarak sokaságával, hol áttört, modern vonaljátékokkal, spirálokkal, hullámvonalakkal, körbe futó indákkal. A mintázás, a vésés és máztechnika újszerű ötvöztetése, a matt és csillogó felületek játéka teszi alkotásait mai környezetünk díszévé. Kiegyensúlyozottság, fegyelmesség hatásosan harmonizál a viszáztató motívumok refrénejeivel, az írókázott motívumok dinamikus játékával.

A tegnap esti megnyitóról sokan érkeztek Hódmezővásárhelyről. A vendégek között volt Sajtó Imre, a vásárhelyi tanács elnöke is.

T. L.

Lottó-tárgynyeremény-sorsolás

Hétfőn, az Országos Takarékpénztár budapesti, Münnich Ferenc utcai székházában kisorsolták a lottó 45. játékhetének szelvényei között a tárgynyereményeket. Az alábbiakban közöljük, a szegedi totó-lottó körzeti iroda területén vásárolt, és nyereménnyel kisorsolt szelvények számát, valamint a nyereményt.

1 244 682	utalvány.	vány.	4 513 346	éleskamra-
1 252 311	éleskamra-utalvány.	utalvány.	4 557 603	éleskamra-
1 260 799	bútor-lakberendezés.	utalvány.	4 566 300	ház-
1 262 018	hűtőgép.	tartási gép.	4 567 957	hűtő-
1 267 421	utalvány.	4 573 263	utalvány.	
1 279 793	utalvány.	4 576 150	tv.	4 597 496
1 281 518	ki mit választ.	4 652 894	tv.	4 661 100
1 282 046	háztartási gép.	1 285 349	hűtőgép.	4 670 508
1 285 349	hűtőgép.	1 298 485	utalvány.	1 305 708
1 298 485	utalvány.	1 312 604	éleskamra-utalvány.	
1 312 604	éleskamra-utalvány.	1 314 853	ki mit választ.	
1 314 853	ki mit választ.	1 333 415	lakástextil.	
1 333 415	lakástextil.	1 362 821	utalvány.	1 372 398
1 362 821	utalvány.	1 372 398	éleskamra-utalvány.	1 383 556
1 372 398	éleskamra-utalvány.	1 383 556	hűtőgép.	1 387 759
1 383 556	hűtőgép.	1 387 759	háztartási gép.	1 388 151
1 387 759	háztartási gép.	1 388 151	mosógép.	1 389 609
1 388 151	mosógép.	1 389 609	tv.	2 210 130
1 389 609	tv.	2 210 130	lakástextil.	2 235 370
2 210 130	lakástextil.	2 235 370	ki mit választ.	2 236 469
2 235 370	ki mit választ.	2 236 469	éleskamra-utalvány.	2 255 614
2 236 469	éleskamra-utalvány.	2 255 614	hűtőgép.	2 272 673
2 255 614	hűtőgép.	2 272 673	utalvány.	2 277 073
2 272 673	utalvány.	2 277 073	utalvány.	2 281 612
2 277 073	utalvány.	2 281 612	utalvány.	2 303 862
2 281 612	utalvány.	2 303 862	lakástextil.	2 314 585
2 303 862	lakástextil.	2 314 585	éleskamra-utalvány.	2 318 287
2 314 585	éleskamra-utalvány.	2 318 287	éleskamra-utalvány.	2 321 601
2 318 287	éleskamra-utalvány.	2 321 601	tv.	2 327 303
2 321 601	tv.	2 327 303	lakástextil.	2 332 309
2 327 303	lakástextil.	2 332 309	hűtőgép.	2 337 019
2 332 309	hűtőgép.	2 337 019	utalvány.	2 349 055
2 337 019	utalvány.	2 349 055	utalvány.	2 350 078
2 349 055	utalvány.	2 350 078	tv.	2 351 398
2 350 078	tv.	2 351 398	táskarádió.	2 359 748
2 351 398	táskarádió.	2 359 748	méteráru.	2 370 981
2 359 748	méteráru.	2 370 981	háztartási gép.	2 373 738
2 370 981	háztartási gép.	2 373 738	ki mit választ.	3 923 057
2 373 738	ki mit választ.	3 923 057	táskarádió.	3 933 602
3 923 057	táskarádió.	3 933 602	hűtőgép.	3 939 900
3 933 602	hűtőgép.	3 939 900	méteráru.	3 940 099
3 939 900	méteráru.	3 940 099	tv.	3 946 009
3 940 099	tv.	3 946 009	rádió.	3 948 426
3 946 009	rádió.	3 948 426	ki mit választ.	3 957 650
3 948 426	ki mit választ.	3 957 650	háztartási gép.	4 133 440
3 957 650	háztartási gép.	4 133 440	lakástextil.	4 141 933
4 133 440	lakástextil.	4 141 933	éleskamra-utalvány.	4 170 520
4 141 933	éleskamra-utalvány.	4 170 520	ki mit választ.	4 455 075
4 170 520	ki mit választ.	4 455 075	hűtőgép.	4 458 073
4 455 075	hűtőgép.	4 458 073	ki mit választ.	4 485 628
4 458 073	ki mit választ.	4 485 628	bútor-lakberendezés.	4 487 493
4 485 628	bútor-lakberendezés.	4 487 493	hűtőgép.	4 487 494
4 487 493	hűtőgép.	4 487 494	hűtőgép.	4 490 917
4 487 494	hűtőgép.	4 490 917	mosógép.	4 500 014
4 490 917	mosógép.	4 500 014	lakástextil.	4 511 860
4 500 014	lakástextil.	4 511 860	éleskamra-utal-	

A gyorstalista közvetlenül a sorsolás után készült, ezért az esetleges számhibákért felelősséget nem vállalunk.

Beszélgetés

Érdeklődésből, megszokásból, szeretetből és hivatalból is hűséges nézője vagyok a tévének. Mostanában furcsa jeleket tapasztalok: miközben azzal telnek óráim, hogy felváltva nézegetem a tévé-újságot és a képernyőt, minduntalan vétkes figyelemmel nézek a képernyőre. Főleg a portréfilmekről, amelyekben újabbban kötelező kellék egy-egy stúdióbeli író, avagy a nagy ember ottlónál a csipketerítés dohányszőszal, és szintúgy kötelező ezek körbeülése, feszes vagy ernyedtebb testtartással. Ha mindez megvan, jöhet a beszélgetés. De vegyük például a gyerek- és ifjúsági műsorokat. A Papírsárkány kisiskoláit és a Tizen Tüliak Társaságának tag-sága hosszúságú asztal mellett, egy vagy több mikrofon előtt ülnek, asztalmagasságtól, azaz deréktól felfelé láthatók és egymással a legkülönbözőbb témákról beszélgetnek. Általában érdekesek ezek a témák — valakiknek. A Pedagógusok fóruma például nevelőknek is, szülőknek is, tehát — mint-hogy nem sokan vannak, akik se nem szülő, se nem nevelő — majdnem mindannyiunknak. A Nyelvi Figyelő például nyelvészeket magvartanárokat és magyarul beszélőket — valamennyiünket — érdekelhet. Az Érdek és Érdeklőség című, nemrég indult vitasorozat témáira mindenkinél érdemes figyelni, aki dolgozik. És ki

nem dolgozik nálunk? Ime, csak az utóbbi három napti-pikusan beszélgetős adásai. De közkedvelt műsorunk, a Hét nem múlhat el anélkül, hogy nagy tapasztalatú riporterek asztal mellé ne ültetnének néhány kül- vagy belpolitikust, aktuális események főszereplőit, egy kis eszmecsere. Ne szóljunk most a portréfilmekről, amelyekben újabbban kötelező kellék egy-egy stúdióbeli író, avagy a nagy ember ottlónál a csipketerítés dohányszőszal, és szintúgy kötelező ezek körbeülése, feszes vagy ernyedtebb testtartással. Ha mindez megvan, jöhet a beszélgetés. De vegyük például a gyerek- és ifjúsági műsorokat. A Papírsárkány kisiskoláit és a Tizen Tüliak Társaságának tag-sága hosszúságú asztal mellett, egy vagy több mikrofon előtt ülnek, asztalmagasságtól, azaz deréktól felfelé láthatók és egymással a legkülönbözőbb témákról beszélgetnek. Általában érdekesek ezek a témák — valakiknek. A Pedagógusok fóruma például nevelőknek is, szülőknek is, tehát — mint-hogy nem sokan vannak, akik se nem szülő, se nem nevelő — majdnem mindannyiunknak. A Nyelvi Figyelő például nyelvészeket magvartanárokat és magyarul beszélőket — valamennyiünket — érdekelhet. Az Érdek és Érdeklőség című, nemrég indult vitasorozat témáira mindenkinél érdemes figyelni, aki dolgozik. És ki

Képernyő

erős képigényünket, és egy-re olyan megoldásokon gondolkodunk, amelyek lehetővé tennék: ne rekesztődjünk ki olyan sűrűn az okos gondolatok megforgatásából, ne kényszerüljünk a kiközösítettek idegesítő némaságával végighallgatni mások szóö-zését. Hanem vigyünk minket „helyszínekre”, ahol képek hatására önállóan kezdhethetjük szóni gondolatainkat, előttünk pergő és nem elmesélt események készíthetnek állásfoglalásra, funkcionálásuk közben tisztázódhatnak előttünk társadalmi, gazdasági, politikai kérdések. Az arányok problémája meg a „tévé-szerűség” gyakori témái a műsorral kapcsolatos vitáknak és írásoknak. Kerekasztal-beszélgetést nem kell rendezni a helyes álláspont kialakítása érdekében, hiszen televíziós szakemberek ezt nyilván régóta ismerik. Azt gondoljuk, idő, valamint az anyagi és szemlélyi feltételek meglétének kérdése, hogy fogjon a beszélgetés és gvarapodjon az élő kép a tévében.

Ma, kedden este Kolozsvári Grandpierre Emil azonos című regényéből készült tévéfilm, A burok ígér jó szórakozást. Holnap, szerdán a Nemzeti Színház előadásában láthatjuk Molière két egyfelvonásosát, az Amphitryont és a Kényeskedőket. Csütörtökön Kovács András Károlyi Mihálynéval készített filmjét közvetíti a tévé.

Sulyok Erzsébet

küldött anyaghoz — hiszen a kiállított 280 lap a grafika legjobb 62 hazai alkotójától származik — nyílt meg a tárlat.

Merész és szép kezdeményezésként a Miskolcon sokat dolgozó és az eddigi kiállításokon szereplő Kondor Béla továbbélését a rendező szervek „Kondor Béla-emlékérem” alapításával kívánták hommageként biztosítani. Szép gesztus, a művészet megbecsülésének korunkban egyedülálló példája. E díjat ez évben Pásztor Gábor grafikusművész kapta.

Borsod megye 15 ezer fo-

rintos nagydíját Lenkey Zoltán, Miskolc város hasonló összegű nagydíját Kass János és Tóth Imre kapta. Az SZMT, a KISZ, a Művészeti Alap és Kazincbarcika város díjait Czineke Ferenc, Kocsis Imre, Rékassy Csaba, Szemethy Imre kapták.

A kiállításon vagy a zsüri nagyon jó munkájaként, vagy a magyar grafikus-társadalom igényességeként csak új, eddig más kiállításon nem látott lapokat szemlélhettünk. Kár, hogy a szegedi grafikusok, akik közül éveivel ezelőtt Cs. Pataj Mihály, Vincze András lapjaival találkoztunk, most nem szerepelnek. Sem Ópász, sem Pataki Ferenc, Kocsis Márta, Papp György. En az hiszem, hogy ez véletlen egybeesés, nem pedig a szegedi grafikus-hagyomány hanyatlása.

Szólni kell a nagyszerű rendezésről. Kass János (6 az egyetlen szegedi!) igazán művészi ihlettel görbült felületeket alkalmazott és a sík grafikai lapokat erre helyezte. A kiállítás plakátja, katalógusa és meghívója, valamint a díjak doboza és diplomája szintén az ő és Erdélyi János könyvművész közös munkája. A kiállításon a látogatók egy-egy helyszínen készült rézkarcot kapnak emlékké.

Tóth Sándor.